

Notat om Studiebarometeret for Det teologiske fakultet 12.2.2024

Om Studiebarometeret

15. februar 2024 blir resultatene fra studiebarometeret (SB) gjennomført høsten 2023 publisert på NOKUTs nettsider. SB er en årlig undersøkelse, gjennomført av NOKUT, av hvordan studenter opplever studiekvalitet på sitt studiested. Undersøkelsen baserer seg på data fra et spørreskjema som sendes til andreårs- og femteårsstudenter på samtlige studieprogram i Norge. Resultatene sorteres etter studieprogram på NOKUTs nettsider.

Undersøkelsen består av en rekke faste spørsmål og et utvalg spørsmål som skiftes ut fra år til år. De fleste spørsmålene svarer studentene på en skala fra 1-5. De faste spørsmålene aggregeres ned i følgende indekser:

- *Tilbakemelding og veiledning*
- *Tilknytning til yrkeslivet*
- *Eget engasjement*
- *Faglig og sosialt miljø*
- *Organisering*
- *Undervisning*
- *Vurderingsformer*

De aggregerte indeksene skalerer også fra 1-5, hvor 5 er best.

I tillegg spør NOKUT fast om overordnet fornøydhet og om studentene er på det studiet de helst ønsker å være på.

I år er tilleggsspørsmålene knyttet til bruk av KI.

Når antall respondenter går under et kritisk nivå publiseres det ikke resultater for programmet. Dette året har i alt 28 av 51 (54,9 %) studenter ved TF svart – noe som er bedre tall enn i fjor, og totalt sett et godt resultat. Særlig RESA bachelor har hatt en økning her, fra rundt 30 % - rundt 60 %. Teologi har hatt en liten nedgang fra 50-60 % til 46%.

Vi får derfor publisert resultater på:

- TFM-RESA (6 av 8 respondenter)
- TFB-RESA (10 av 17 respondenter)
- CANDTHEOL6 (12 av 26 respondenter).

Det er verdt å merke seg at det har vært reist kritiske spørsmål rundt denne undersøkelsen. Først og fremst er det snakk om selvrapporing, utvalget har ikke et sammenligningsgrunnlag med andre studier, og ikke minst er det få som bruker tallene. Den mest nyttige bruken er for institusjonen selv. Tallene er en grei indikator på studiekvalitet. Eksempelvis er tilbakevendende svake tall en god indikasjon på at dette er et felt vi kan jobbe med. Det er imidlertid ikke mulig å dra slutningen om at en spesifikk verdi kan sammenlignes med en annen på et annet studiested.

Strukturen i denne rapporten

Denne rapporten struktureres på følgende måte.

Først gjennomgås de generelle trendene ved UiO i år. Dette er for å gi våre egne tall et rimelig sammenligningsgrunnlag. Deretter gjennomgår jeg trendene i data fra TF. Her vil jeg begynne med 1) overordnet tilfredshet før jeg viser til 2) indeksverdiene både på fakultetsnivå og programnivå. Til sist vil jeg gjennomgå 3) tidsbruken blant studentene på fakultets- og programnivå.

Jeg avslutter med en vurdering av trendene og anbefaling av mulige tiltak.

Generelle trender ved UiO

Ved UiO som helhet har, på grunn av det store antallet respondenter, mindre svingninger enn på TF. Disse tallene er imidlertid en god indikator på overordnede trender.

Tallene knyttet til *overordnet tilfredshet* er i år sammenlignbare med tidligere år, om enn noe svakere (fra 4,0-3,9).

Tilbakemelding og veiledning er i de siste to årene stabilt på 3,3, i motsetning til 3,2 de foregående årene.

Tiden studentene bruker på egenstudier og undervisning følger nasjonale trender. I snitt bruker studentene i dag totalt 32,8 t per uke på studier. Om vi sorterer ut *tid brukt på egenstudier* finner vi at UiO-studenten bruker nesten én time mer i uken enn landet som helhet (21,26 t/u).

Tiden brukt på betalt arbeid lå på 8,6 t før pandemien. 2022 var et toppår med 10,01 t per uke, mens studentene i år oppgir 9,7 t per uke brukt på betalt arbeid. Vi vet det går en smerteterskel mellom 10 og 14 t/u. Om studentene bruker mer enn dette på betalt arbeid er det sporbart på karaktersnittet. Opp til 10 timer har det ingen sporbar effekt statistisk.

NOKUT har i fjor undersøkt hvilke faktorer som påvirker *Overordnet tilfredshet* mest. Funnene viser med god margin at indeksen *Organisering* er den mest avgjørende. Indeksen *Organisering* er for UiOs del tilbake på 3,7, etter en liten dupp under pandemien. Indeksen *Undervisning* ligger i år, som tidligere år, jevnt på 3,7-3,8.

Sett som helhet ser det ut til at de verdiene som gikk ned under pandemien først i årets undersøkelse er tilbake til verdiene vi så før pandemien. Det eneste unntaket er indeksverdien *Faglig og sosialt miljø* som fremdeles ser ut til å ha litt etterslep.

Hovedtrekkene i årets tall ved TF

Overordnet tilfredshet

Ser vi på tallene fra TF er det nyttig å se på både tallene for fakultetet samlet, og se på tallene for de ulike studieprogrammene. Siden RESA bachelor, RESA master og CANDTHEOL6 alle har nok respondenter til å bli publisert i år, ser rapporten konkret på disse.

Overordnet tilfredshet har historisk ved fakultetet ligget mellom 3,7 og 4,5. Under pandemien gikk dette tallet ned mot 3,9. I årets tall er overordnet tilfredshet ved studiet på 4,3, noe som tyder på at vi ser ut til å være tilbake på en normal. Vi har historisk hatt blant de

høyeste verdiene på *Overordnet* tilfredshet blant UiOs fakulteter, og er igjen tilbake i denne kategorien. (tabell 1)

Tabell 1: Overordnet tilfredshet

Alt i alt tilfredshet

Fakultet UiO	2019	2020	2021	2022	2023
11 TF	4.5	4.2	4.1	3.9	4.3

Øvrige indeksverdier

Om vi ser på de aggregerte indeksverdiene ved TF for 2023 er det flere interessante bemerkninger vi bør gjøre oss. Oppsummeringsrapporten i fjor fremhevet 1) svak nedgang, 2) markant nedgang og 2) oppgang. I år ser vi oppgang på *alle* indikatorer, med unntak av to hvor verdien forblir det samme. Særlig interessant er økningen i *Faglig og sosialt miljø* fra 3,3-3,9. I indeksene *Veiledning*, *Undervisning* og *Vurderingsformer* ser også en markant styrking, som samlet sett vitner om at studentene jevnt over har et bedre inntrykk av studiene som helhet.

Av verdier som ikke rører seg finner vi indeksen *Organisering* og *Tilknytning til arbeidslivet*. *Organisering* er som nevnt den statistisk mest signifikante faktoren for å forklare endringer i *Overordnet tilfredshet*. Her bryter våre tall med statistisk forventning.

Arbeidslivstilknytning har vi pekt ut som et problem tidligere år. Dette er fortsatt et dårlig resultat.

Tabell 2: Indeksverdiene

	2019	2020	2021	2022	2023
Indeks Tilbakemelding og veiledning	3.7	3.7	3.2	3.9	4.1
Indeks Tilknytning til arbeidslivet	3.0	3.2	2.4	2.8	2.8
Indeks Digitale verktøy	3.1	3.3	2.7		
Indeks forventninger fra faglig ansatte	4.1	3.8	3.7		
Indeks: eget engasjement	3.7	3.7	4.0	3.5	3.6
Indeks: faglig og sosialt miljø	3.9	3.9	3.4	3.3	3.9
Indeks: inspirasjon	4.1	3.8	4.0		
Indeks: medvirkning	3.6				
Indeks: organisering	4.0	3.9	3.7	4.0	4.0
Indeks: praksis		4.2			4.6
Indeks: undervisning	4.1	4.1	3.9	4.0	4.2
Indeks: vurderingsformer	4.1	4.0	3.7	4.1	4.3
Samlet	3.8	3.8	3.5	3.7	3.9

Om vi ser spesifikt på de ulike programmene finner vi at respondentene på **CANDTHEOL6** (tabell 3) vurderer undervisningsrelaterte aktiviteter (*Undervisning*, *Vurderingsformer*, *Veiledning* og *Praksis*) svært høyt. De svakeste verdiene er paradoksalt nok tilknytning til arbeidslivet og eget engasjement.

Tabell 3: CANDTHEOL6

Spørsmålstekst - indeksgrupper	2019	2020	2021	2022	2023
Indeks Tilbakemelding og veiledning	3.9	3.7	3.5	4.0	4.5
Indeks Tilknytning til arbeidslivet	3.7	3.9	3.6	3.4	3.5
Indeks Digitale verktøy	3.4	3.2	3.5		
Indeks forventninger fra faglig ansatte	4.2	4.0	3.8		
Indeks: eget engasjement	4.0	4.1	3.9	3.4	3.9
Indeks: faglig og sosialt miljø	4.1	3.7	3.4	4.4	4.2
Indeks: inspirasjon	4.4	4.0	4.3		
Indeks: medvirkning	3.7				
Indeks: organisering	4.0	4.0	4.3	4.3	4.1
Indeks: praksis		4.2			4.6
Indeks: undervisning	4.5	4.1	4.0	4.1	4.6
Indeks: vurderingsformer	4.2	4.1	4.3	4.1	4.3

Om vi i tillegg ser på enkeltspørsmålene bak indeksverdiene ser vi at det særlig er den akademiske staben og deres fagformidling som rangeres høyest.

De svakeste verdiene er knyttet til arbeidslivsrelevante ferdigheter, egen deltakelse og medstudenters evne til å gi tilbakemeldinger.

RESA bachelor på sin side¹ finner vi svakere tall. (tabell 4) Mens *Vurderingsformer* vurderes som relativt gode, vurderes *Undervisning*, *Veiledning* og *Organisering* lavere. På *Tilknytningen til arbeidslivet* ser vi ingen endring fra 2020. Hoppet fra 1,8 til 2,7 har antakeligvis sammenheng med etableringen av praksisemnet.

Utover dette er indeksverdiene for *Faglig sosialt miljø*, *Tilbakemelding og veiledning* og *Eget engasjement* kritisk lavt. Dette er felter vi bør adressere fremover.

Tabell 4: TFB-RESA

¹ NB merk manglende år på grunn av lav respondentprosent

Spørsmålstekst - indeksgrupper	2019	2020	2023
Indeks Tilbakemelding og veiledning	3.4	3.8	3.6
Indeks Tilknytning til arbeidslivet	1.8	2.7	2.7
Indeks Digitale verktøy	2.7	3.4	
Indeks forventninger fra faglig ansatte	4.0	3.4	
Indeks: eget engasjement	3.2	2.9	3.4
Indeks: faglig og sosialt miljø	3.5	4.0	3.1
Indeks: inspirasjon	3.7	3.4	
Indeks: medvirkning	3.4		
Indeks: organisering	3.9	4.0	3.7
Indeks: undervisning	3.6	4.2	3.8
Indeks: vurderingsformer	4.0	3.7	4.2

Om vi ser på enkeltspørsmålene bak indeksverdiene på RESA bachelor, ser vi at det særlig er studentenes opplevde akademiske utvikling, deres kritiske tenkning, pensum og den akademiske staben som rangeres høyest.

De svakeste verdiene er knyttet til arbeidslivsrelevante ferdigheter, kobling til fremtidig arbeidsmarked, det sosiale miljøet mellom studentene og medstudenters evne til å gi tilbakemeldinger.

Fra studentene på **RESA master** på sin side finner vi at særlig *Tilknytning til arbeidslivet* og *Eget engasjement* peker seg ut som svake. Øvrig sett er det jevnt over gode til akseptable resultater. Indeksverdien Vurderingsformer skiller seg særlig ut. (tabell 5)

Tabell 5: TFM-RESA

Spørsmålstekst - indeksgrupper	2021	2022	2023
Indeks Tilbakemelding og veiledning	3.0	3.9	4.1
Indeks Tilknytning til arbeidslivet	1.5	2.5	2.0
Indeks Digitale verktøy	2.3		
Indeks forventninger fra faglig ansatte	3.6		
Indeks: eget engasjement	4.1	3.5	3.0
Indeks: faglig og sosialt miljø	3.3	2.6	4.1
Indeks: inspirasjon	3.8		
Indeks: organisering	3.3	3.8	3.9
Indeks: undervisning	3.8	4.0	3.8
Indeks: vurderingsformer	3.4	4.1	4.5

Enkeltspørsmålene som særlig utmerker seg som positive på RESA master er studentenes opplevde akademiske utvikling, overordnet tilfredshet med programmet, kritisk tenknings og pensum som rangeres høyest.

De svakeste verdiene er knyttet til arbeidslivsrelevante ferdigheter og kobling til arbeidslivet.

Tidsbruk blant studentene

En faktor vi har fulgt nøye med på de siste årene knyttet til SB er hvordan studentene bruker tiden sin på og utenfor studiene. TF har pleid å komme dårlig ut enn andre enheter ved UiO, og mest sammenlignbare med HF og UV. Årenes tall (tabell 6) er intet unntak med tall som har endret seg lite fra 2022.

For å forstå disse tallene bedre vil jeg også bryte de ned på program. (tabell 7)

Her finner vi at CANDTHEOL6 har relativt gode tall på tidsbruk, sammenlignbare med JF, MN og MED. For RESA bachelor og master finner vi imidlertid kilden til de svake tallene. Disse to studentgruppene bruke jevnt over mindre tid på studier enn selv snittet på UV og HF. Hvorvidt dette må forklares med at humaniora jevnt over har lave tall på tidsbruk, mangel på faglig-sosialt miljø, eller andre forklaringsmodeller, er det viktig å prøve å gjøre *noe* vi mener er sakssvarende for å øke andel tid brukt på studier. Vi kan også se at studentene på RESA master i snitt bruker tett opp mot bekymringsverdig mye tid på lønnet arbeid.

Tabell 6:

Avg. tid egenstudier 13.1 27.5 7.8 Avg. tid læringsaktiviteter 30.0 27.5 Avg. tidsbruk (egenstudier + læringsakt.) 37.5 4.0 Avg. tid betalt arbeid 13.3

Fakultet UiO		2019	2020	2021	2022	2023
Avg. tid egenstudier	11 TF	13.1	18.1	27.5	18.7	18.0
	12 JF	26.9	26.8	25.3	25.0	25.6
	14 HF	19.5	19.5	20.5	19.5	19.2
	15 MN	23.1	24.2	23.9	25.0	22.8
	16 OD	18.6	20.7	21.7	23.5	22.1
	17 SV	21.7	22.6	21.6	20.0	18.5
	18 UV	17.5	18.9	18.1	19.1	16.7
	50 MED	21.7	21.4	20.6	20.8	20.2
	Avg. tid læringsaktiviteter	11 TF	9.7	12.3	17.6	9.3
12 JF		8.5	8.2	9.4	9.5	9.0
14 HF		9.0	7.8	9.1	8.6	8.8
15 MN		13.5	13.3	14.0	13.1	13.0
16 OD		28.6	29.5	29.7	28.6	30.0
17 SV		9.4	8.9	9.5	9.8	10.0
18 UV		12.5	9.9	11.0	11.8	10.1
50 MED		19.4	17.9	19.7	20.1	19.2
Avg. tidsbruk (egenstudier + læringsaktiviteter)		11 TF	22.8	30.4	45.1	28.0
	12 JF	35.3	34.9	34.6	34.5	34.7
	14 HF	28.5	27.3	29.6	28.2	28.0
	15 MN	36.5	37.5	37.9	38.1	35.7
	16 OD	47.1	50.2	51.4	52.1	52.1
	17 SV	31.1	31.5	31.1	29.8	28.5
	18 UV	29.9	28.8	29.0	30.9	26.8
	50 MED	41.1	39.3	40.3	40.9	39.4
	Avg. tid betalt arbeid	11 TF	13.3	4.5	10.4	12.8
12 JF		10.1	10.0	10.6	12.0	11.7
14 HF		9.3	8.9	10.6	10.0	8.6
15 MN		6.4	6.1	7.3	8.0	7.6
16 OD		4.4	4.0	4.3	5.5	6.7
17 SV		9.2	8.8	10.1	11.5	10.4
18 UV		11.1	9.7	10.3	10.8	11.6
50 MED		8.1	9.3	8.1	10.2	11.0

Tabell 7:

STUDIEPROGRAM		2019	2020	2021	2022	2023
Null	Avg. tid egenstudier				19.7	17.4
	Avg. tid læringsaktiviteter				7.2	4.0
	Avg. tidsbruk (egenstudier + læringsaktivit..)				26.9	21.4
	Avg. tid betalt arbeid				19.6	20.0
CANDTHEOL6 Profesjonsstudiet i teologi	Avg. tid egenstudier	12.2	18.9	24.4	14.8	21.8
	Avg. tid læringsaktiviteter	11.8	14.5	25.4	16.2	12.9
	Avg. tidsbruk (egenstudier + læringsaktivit..)	24.0	33.4	49.8	31.0	34.7
	Avg. tid betalt arbeid	9.5	2.1	8.3	7.4	10.7
TFB-RESA Religion og samfunn	Avg. tid egenstudier	14.4	14.6			12.4
	Avg. tid læringsaktiviteter	6.7	7.6			13.9
	Avg. tidsbruk (egenstudier + læringsaktivit..)	21.1	22.2			26.3
	Avg. tid betalt arbeid	19.8	3.2			7.0
TFM2-RESA Religion og samfunn	Avg. tid egenstudier			30.6	20.4	20.2
	Avg. tid læringsaktiviteter			7.8	6.1	4.5
	Avg. tidsbruk (egenstudier + læringsaktivit..)			38.4	26.6	24.7
	Avg. tid betalt arbeid			12.2	9.9	12.5

Vurdering og anbefalte tiltak

TF er som utdanningsinstitusjon helt avhengig av *både* en velfungerende profesjonsutdanning og et RESA-løp med mange nok studenter. Per i dag er verdiene på profesjonsutdanningen gode. Det er ulike indeksverdier vi kan jobbe mer med, som tilknytning til arbeidslivet, men både faglig og studiemiljømessig er tallene gode. Og, ikke minst, tidsbruken blant studentene vitner om det samme.

Både RESA bachelor og master har imidlertid store utfordringer når det kommer til studentenes tidsbruk og det sosiale miljøet i tillegg til arbeidslivskontakt.

Gjennom SALBA har fakultetet utviklet, testet og implementert grep som skulle adressere arbeidslivskontakten. Dette har hatt en målbar effekt på RESA bachelor. Det kan være rimelig å utvide tiltakene til flere emner på bachelor, samt RESA master som helhet.

Når det gjelder tidsbruken blant RESA bachelor-studentene er det rimelig å se dette i sammenheng med studentmiljøet. SB i 2021, når studentene oppga å bruke 45,1 t/u i snitt på studierelaterte aktiviteter så vi også et godt sosialt miljø mellom studentene. Et studiemiljø hvor studentene ikke er aktive er også et utdanningsmiljø hvor det er mindre sannsynlig at de bruker mye tid på egenstudier. Sett i sammenheng med synkende eget engasjement for studiene og faget utgjør det en form for gordisk knute – studentene bruker mindre tid på studiene fordi det ikke er et studiemiljø å studere i – fordi de ikke bruker tid på studier eller har et miljø synker den faglige motivasjonen – fordi de ikke har en faglig motivasjon bruker de ikke tid på studiene eller studentmiljøet. Spørsmålet er hvordan vi kutter gjennom denne knuten.

Gitt at denne analysen stemmer, er fraværet av studentmiljø på RESA kritisk for fakultetet.

Det mest effektive tiltaket er selvsagt om studentene bygger studentmiljøet på egenhånd. Så langt har ikke dette fungert etter pandemien. Dermed ser det ut til at løsningen *må* ligge ved institusjonen. Vi har gjennomført frivillige faglige og sosiale samlinger, men disse har ofte hatt svært lavt oppmøte, og kan dermed ikke sies å være nok på egen hånd. Gitt dette kan vi tenke tiltak i to ulike retninger:

- 1) Faglige samlinger med *inspirerende* innhold – for å bygge faglig engasjement i en studentgruppe og håpe at en slik gnist skaper autonome sosiale tiltak blant studentene. Dette fordrer at vi klarer å identifisere tema som *faktisk* motiverer studentene.
- 2) Obligatorisk faglig oppfølging av mentorer – for å tving gjennom større fysisk nærvær og mer faglig deltakelse fra studentene. Dette fordrer at vi finner mentorer som *kan og vil* følge opp studentene mot lønn.
- 3) Etablering av dedikert studentareal – for å gi studentene større autonomt spillerom på fakultetet. Dette fordrer imidlertid at planene om studentkjeller el.l. gjenopplives.

Det første er svært arbeidsintensivt, men har hatt effekt tidligere (2014-2016). Det andre tiltaket har påvist effekt, men kun når mentorene lønnes og følges opp tett selv. Det siste er økonomisk krevende og fordrer byggeteknisk godkjenning.

Gitt dagens situasjon er det rimelig å anta at ett tiltak i seg selv ikke er nok, men at vi må tenke en helhetlig innsats med flere tiltak, over tid.